

Müzik Dinleme Etkinliklerinin İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısına Etkisi¹

Music Listening Activities The Effect Of Primary School Students On Academic Achievement

Evrin Özdemir, Çarşamba Mustafa Kemal Ortaokulu, evrim-es@hotmail.com
Sonat Coşkuner, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, coskunersonat@gmail.com

Öz. Bu araştırmanın amacı, müzik dinleme etkinliklerinin, ilköğretim öğrencilerinin akademik başarısına etkisini; cinsiyet, sınıf ve ders değişkenlerine göre ortaya koymaktır. Araştırma, deney-kontrol gruplu öntest-aratest-sontest modeline dayanmaktadır. Araştırmanın verilerini, öntest; 2014-2015 eğitim- öğretim yılı bahar dönemi ders notları, aratest; güz dönemi ders notları ve sontest; bahar dönemi ders notları oluşturmaktadır. Yapılan analizler sonucunda, deney grubunda cinsiyet değişkenine göre fark bulunmadığı, sınıf değişkenine göre; Görsel Sanatlar dersinde 6. sınıfların 5. sınıflara göre daha başarılı olduğu, Türkçe, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde beşinci sınıfların altıncı sınıflardan daha başarılı olduğu, Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Beden Eğitimi ve Müzik derslerinde ise fark bulunmadığı tespit edilmiştir. Deney ve kontrol grubunun öntest, aratest ve sontest puanlarına bakıldığında; Türkçe, İngilizce, Görsel Sanatlar, Fen Bilimleri, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, derslerinde, deney grubunun, kontrol grubundan daha başarılı olduğu görülmektedir. Bu bulgulardan hareketle, müzik dinlemenin, akademik başarı üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Müzik dinleme, akademik başarı, ilköğretim, müzik eğitimi

Abstract. The purpose of this research was to examine the effects of music listening activities on the academic achievement of primary school students; Sex, class and course variables. The study is based on pretest-midtest-posttest model with experiment-control group. The data of the study, pretest; Lecture notes of the previous semester spring semester; Fall semester course notes and sontest; Spring semester course notes. As a result of the analyzes made, there was no difference in the experiment group according to sex variable; In the Visual Arts Course, the sixth grade is more successful than the fifth grade and in the courses of Turkish, Science, Religion Culture and Ethics, fifth graders were found to be more successful than sixth graders, and Mathematics, Social Studies, Foreign Language, Physical Education and Music courses did not find any difference. When the pretest, posttest and posttest scores of the experimental and control groups are examined, In the lessons of Turkish, English, Visual Arts, Science, Religion Culture and Ethics, the experimental group seems to be more successful than the control group. From these findings, it was concluded that listening to music has positive effects on academic achievement.

Keywords: Listening to music, academic achievement, primary education, music education

¹ Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde hazırlanan yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

SUMMARY

Introduction

The benefits of listening to music may vary in different periods of lifetime. Yener and Öztürk suggested that listening to music or being occupied with music might have various benefits. They also stated that music improves the self-expression skills of individuals, increases their potentials for aesthetics and creative thinking, and that it has positive effects on academic achievement. They emphasized the strong bond between cognitive thinking and music by suggesting that music might be an effective factor in education of dyslexic children with speed reading-writing, understanding, thinking, and learning difficulties, and in reducing their stress levels. In accordance with the results of the research conducted by American Psychological Association, Şendurur and Barış suggested that listening to music had positive effects on academic achievement of children. They also stated in this study, which was conducted with elementary school students that listening to music had an influence on learning the cognitive facts.

Purpose and Significance

In this study, it was aimed to reveal the effects of listening to classical western music on academic achievement levels of fifth and sixth graders with respect to gender, class, and course variables.

It is known that cognitive abilities are directly proportional to the perception level in detection of polyphonic musical pieces. Therefore, the study group, who were considered to have no previous experience on polyphonic music, had listened to these musical pieces following a brief explanation about the songs. Thus, it is believed that this is a distinctive and significant study in this respect.

Methodology

This is a quantitative research based on pretest-posttest design with an experimental group and a control group. Considering the subject of this research, it is anticipated that the experimental design would be the optimal method. The study group consisted of 144 students currently enrolled in Mustafa Kemal Middle School in Çarşamba, Samsun for 2015-2016 academic year in the following class groups/branches: 5A, 5-B, 5-D, 5E, 6-D, 6E, 6G, and 6-H. Experimental and control groups were randomly determined as four branches from each grade among A, B, C, D, E, F, G, and H branches. In order to obtain reliable results, the researchers observed the equality of quantitative distribution of the students. Thus, the experimental group consists 73 students from 5-B, 5-D, 6-D, and 6-H; and the control group consists of 71 students from 5-A, 5-E, 6-E, and 6-G branches. The pretest data of this study consists of final grades of the students for spring semester of 2014-2015 academic year. The students in control group participated classical music listening activities for 10 weeks, and their final grades for fall semester of 2015-2016 academic year were assessed as interim test results. And then these activities continued for another 10 weeks and the final grades for spring semester of 2015-2016 academic year were taken. These grades were analyzed as posttest data. At the end of these analyses, the effects of music listening activities on academic achievement were observed in terms of gender, class, and course variables.

Results

When the difference between pretest-posttest scores of the experimental group was analyzed, it was observed that the academic success rates increased in English and Visual Arts classes. No differences were observed regarding academic achievement in Turkish, Mathematics, Culture of Religion and Knowledge of Ethics, Physical Education and Sports, and Music classes. It was observed that the academic success rates decreased in Social Studies and Life Sciences classes.

When the difference between pretest-posttest scores of the control group was analyzed, it was observed that the academic success rates increased in Turkish and English classes.

While the academic success rates remained unchanged in Mathematics, Culture of Religion and Knowledge of Ethics, Physical Education and Sports, and Music classes, the success rates decreased in Life Sciences classes. Statistically significant differences were observed in some classes between interim test scores of experimental and control groups. Experimental group showed greater achievement than the control group in Turkish, English, Culture of Religion and Knowledge of Ethics, and Visual Arts classes. No differences were observed in success rates of both groups in Mathematics, Life Sciences, Music, and Physical Education and Sports classes.

When the pretest-posttest scores of the experimental group were analyzed, it was observed that the success rates increased in Life Sciences Classes, and success rates decreased in Culture of Religion and Knowledge of Ethics classes. When the pretest-posttest scores of the control group were compared, it was observed that the success rates decreased in Turkish and Life Sciences classes, and success rates remained unchanged in Mathematics, Social Studies, English, Culture of Religion and Knowledge of Ethics, and Visual Arts classes. A dramatic increase was observed in success rates of Music, and Physical Education and Sports classes. It is presumed that the increasing rates of success in music classes in control group might result from the fact that these listening activities took place within course hours of music classes, and thus, the fact that the classes were thought within a certain period in experimental group.

Some posttest scores of experimental and control groups were in favor of the experimental group for some courses. Experimental group became more successful than the control group in Turkish, English, and Visual Arts classes. No differences were observed in success rates of both groups in Mathematics, Life Sciences, Culture of Religion and Knowledge of Ethics, Physical Education and Sports, and Music classes. It was observed that the academic success rates of the experimental group did not differ by gender. On the other hand, it could also be concluded that the emotional responses of the children to these musical works in this age group differed by gender. Throughout this process of implementation, it was observed that female students were more eager and interested, and tended to ask more questions. However, it was clear that this condition did not have any influence on their academic success.

In experimental group, it was concluded that the academic success differed by class variable. The differences determined in accordance with this variable are as follows: It was observed that sixth graders were more successful than fifth graders in Visual Arts classes, and that fifth graders were more successful than sixth graders in Turkish, Life Sciences, Culture of Religion and Knowledge of Ethics classes. The academic success rates were almost the same in other classes for both grades.

Discussion and Conclusion

In general, based on the findings and results of this study, it became scientifically objective and practical that music listening activities increase academic success rates. Music listening activities are considered as one of the most significant dimensions of general music education. However, it is admitted that these activities fail to satisfy due to current workforce, schedules, materials, and most importantly, one course-hour of music classes in a week. This study aims to emphasize the importance of this issue, to develop various suggestions in order to eliminate shortages, and thus, to contribute to the field of music education in general.

It is necessary to allocate a certain budget for students' participation in live concert activities. The music teacher had encountered many difficulties and negative circumstances in this opera trip within the scope of this research. Mostly economic reasons lie behind these problems. Participation in social activities is only a matter of sparing time for higher income groups of the society. On the other hand, the children of low-income families can only participate in these activities with the assistance of the government. In this sense, while traveling educational activity of the opera is a significant step, new projects by MEB (Ministry of National Education) are also required.

GİRİŞ

Muammer Sun 2012 yılında yayınladığı “Okul Öncesi Eğitimde Müzik” adlı kitabında; çocukların müzik dinlerken (teyp, kaset, plak, öğretmenin sesiyle ya da çalgısıyla müzik yapması yollarıyla) susmayı, dikkatini müzik dinlemede yoğunlaştırmayı, arkadaşlarının sessizce müzik dinlemesine saygı göstermeyi öğrendiğini belirtmiştir. Bununla birlikte; kulağın doğru ve güzel seslere alıştığını, tartım duygusunun geliştiğini, estetik yönden eğitildiğini ve çocuklara belirli parçalar değişik zamanlarda dinletildiğinde o yapıtları ezgi ve tartımlarıyla anımsayıp, söyleyebileceklerini bu vesileyle müzik dinleme alışkanlığı kazanabileceklerini, kişiliklerinin de duygusal ve sosyal yönden gelişeceğini belirtmiştir.

Beachwood, “Müzik” ile “beynin erken gelişimi” arasında önemli bir bağlantı olduğunu, ebeveynlerin çocuklarına piyano dersi aldırarak istediklerini, öte yandan bu eğitime erken yaşlarda başlamanın önemini bilmediklerini ifade ederek, bu durumun, okulların müzik programlarında sınırlamaya gidilmesi ile ortaya çıktığına değinmiştir. Bununla birlikte; araştırmalar sonucunda, erken müzik eğitiminin, özellikle de çoksesli enstrüman olan piyano eğitiminin, çocukların beyinlerindeki işlem merkezini geliştirdiğini vurgulamıştır (Beachwood, 1997, akt. Göğüş, 2007).

Kalender (2001), Çoksesli müziğin yaşanmasının, bu müziğin yapıldığı ortamlarda dinleyici olarak bulunmak ve neyi nasıl dinlemesi gerektiğini bilmekle mümkün olduğunu, bunun da ancak müziğin öğelerini bilmek, işittiği sesin hangi çalgıdan geldiğini takip edebilmek ve bestecinin neyi anlatmak istediği hakkında bilgi sahibi olmakla gerçekleşebileceğini belirtmektedir. Konuyla ilgili olarak açıklamalı klasik müzik konserlerinin, dinleyici kitlesi üzerinde olumlu bir etki gösterdiği aynı zamanda eğitsel bir misyonunun da olduğu söylenebilir. Dinlenecek eser hakkında ön bilgi sahibi olmak, dinleme etkinliğinin niteliklerinin artmasına yardımcı olabilmektedir. Bu bilgiler yoluyla dinleyicinin dikkati çekilerek; müziği anlamlandırması, dolayısıyla daha çok beğenmesi sağlanabilmektedir. Hürel’e (2008) göre de klasik müziği, hakkını vererek dinlemek, daha önemlisi dinlerken haz alabilmek için bilgi sahibi olmak gerekir.

Araştırmacının kişisel gözlemleri de bu düşüncelere benzer niteliktedir. Batı müziği eserleri, dinleyicinin belirli bir donanım ve hazırbulunuşluk düzeyinde olmadığı durumlarda ötelenebilmektedir. Toplumumuzun informal eğitim yapısı bu müzik türünü algılamak için gereken öğelerden yoksundur denilebilir. Batı müziğinin tanıtılması ve sevdirmesi, genel müzik eğitim programı kapsamına alınmakla birlikte; bu konuda öngörülen etkinlik sayısının gereken kültürlenmeyi sağlamakta yetersiz kaldığı gözlemlenmektedir.

Biricik, ülkemizde klasik müziğin, kötü hoş olmayan bir müzik türü olarak algılanmasının ve büyük bir çoğunluk tarafından tercih edilmemesinin gerekçesi olarak, bu müzik türü hakkında yeterli bilgiye sahip olunmadığını belirtmiştir (Biricik, 2007, aktaran. Kayhan, 2011).

Müzik Dinleme

Müzik dinlemenin faydaları, insan yaşamının farklı dönemlerine göre çeşitlilik gösterebilir. Yener ve Öztürk, müzik dinlemenin ya da müzikle uğraşmanın faydalarının çok çeşitli olabileceğini ifade etmişlerdir. Müziğin, bireylerin ifade yeteneklerini geliştirdiğini, estetik ve yaratıcı düşünme potansiyellerini artırdığını ve akademik başarıyı da olumlu etkilediğini belirtmişlerdir. Müziğin, hızlı okuma-yazma, anlama, düşünme ve öğrenme gücünü çeken çocukların eğitiminde ve streslerinin azalmasında etkili bir unsur olabileceğini belirterek; bilişsel düşünme ile müzik arasında güçlü bir bağ olduğunu vurgulamışlardır (Yener ve Öztürk, 2008).

Şendurur ve Barış, Amerikan psikoloji derneğinin gerçekleştirdiği araştırma sonuçlarına göre, müzik dinlemenin çocukların akademik başarısına olumlu etkisinin olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca İlkokul öğrencileri üzerinde gerçekleştirilen bu araştırmanın, müzik dinlemenin bilişle ilgili olguları öğrenme boyutunda etkili olduğunu belirtmişlerdir (Şendurur ve Akgül Barış, 2002).

Müziğin Bilişsel ve Akademik Düzey Üzerine Etkileri

Ataman (2014), müziğin; fizik, matematik, felsefe ile etkileşim içinde olduğunu ve araştırmacıların tarih boyunca, müziğin matematik üzerindeki etkisi çalışmalarına yer verildiğini ifade etmişlerdir. Bu çalışmalar kapsamında müziğin, matematik kavramlarının öğrenilmesi, sayısal düşüncenin geliştirilmesi ve bilişsel aktiviteleri olumlu etkilediği gibi konuların araştırıldığına değinmişlerdir. Fidan (1986), biliş kavramını, insan beyninin evren ve çevresinde olan olayları anlamlandırmaya ilişkin yürüttüğü işlemleri kapsadığını ifade etmiştir. Erman (2003), müziğin bilişsel ve akademik düzey üzerine etkilerini ortaya koymak amacıyla; birçok bilimsel araştırma yapıldığına değinmiştir. California Üniversitesi'nde yapılan, müzik dinlemenin insan zekâsı üzerindeki etkisini saptamayı amaçlayan araştırmada, Mozart dinleyen öğrencilerin akademik başarılarında artış olduğunu ve buna 'Mozart etkisi' denildiğini ifade etmiştir.

Fransız bilim adamı Dr. Alfred Tomatis, beyin fonksiyonları ve işitme üzerine araştırmalar yapmış; beyin elektriksel şarjının gerçekleşmesine kulakların önemli etkileri olduğunu keşfetmiştir. Tomatis, beyin hücrelerindeki elektriksel enerjinin konsantrasyon düzeyini etkilediğini, enerjinin azalması ile konsantrasyonda bozulmalar ve kişide yorgunluğa neden olduğunu ifade etmiştir. Bu durumda, beyin de, piller gibi şarj olmaya gereksinim duyduğunu açıklamıştır. Beyin hücrelerinin şarj edilmesinde; 5000 ile 8000 Hz. arasında yüksek frekansları kapsayan müziklerin dinletilmesinin etkili olabildiği sonucuna ulaşmıştır.

Bu rejistirda seslerin, Mozart'ın müziklerinde fazla olduğunu belirten Tomatis'e göre, kulak salyangozunu dolduran, hücrelerin titreşmesi beyin şarj edilmesinin yollarından biri olarak kullanılabilir. Ayrıca beyin şarj edilmesinde tesiri olan benzer bir müzik çeşidinin "largo barok müzik" parçaları olduğunu da vurgulamıştır. Iowa Eyalet Üniversitesi'nde gerçekleştirilen testlerde; öğrenme esnasında, barok müziğin dinlenilmesinin, öğrenme ve hatırlama kapasitesini % 24 gibi bir oranla artırdığını göstermiştir (<http://www.megabeyin.com/hafiza-ve-zekayi-gelistiren-muzik/>).

Yavuz ise (2005), Amerikan Psikoloji Derneği tarafından yapılan bir araştırmada; ilkökul düzeyindeki çocuklara müzik dinletildiğinde, akademik başarılarında artış olduğu ve bilişsel düzeylerinin geliştiği sonucuna ulaşıldığını belirtmiştir. Gün ve Köse (2012), ilköğretim öğrencilerin müzik dinleme etkinliklerinin akademik başarıları üzerine etkisini araştırmış ve 3 haftalık klasik müzik dinleme etkinlikleri sonucunda öğrencilerin seviye belirleme sınavındaki puanlarında pozitif anlamlı farklılık tespit etmiştir. Uyan (2012), özengen müzik eğitiminin, 6. sınıf öğrencilerinin akademik başarıları ve okula yönelik tutumları üzerine etkilerini incelemiştir. Araştırmada, özengen müzik eğitimi kapsamında ki öğrencilerin akademik başarıları ve okula yönelik bakış açıları arasında anlamlı derecede farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuç olarak, özengen müzik eğitimi alan grubun, almayan gruba oranla, daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.

Problem Cümlesi

Müzik dinleme etkinliklerinin ilköğretim öğrencilerinin akademik başarıları üzerine etkisi nasıldır?

Alt Problemler

1. Deney grubunun öntest-aratest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Kontrol grubunun öntest-aratest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
3. Deney ve kontrol grubunun aratest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
4. Deney grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
5. Kontrol grubunun öntest-sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
6. Deney ve kontrol grubunun sontest puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
7. Deney grubunun akademik başarı düzeyleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
8. Deney grubunun akademik başarıları sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Bu araştırma, öntest-sontest modeline dayalı, deney ve kontrol gruplu nicel bir çalışmadır. Araştırmanın konusu göz önünde bulundurulduğunda; deneysel desenin, en uygun yöntem olacağı öngörülmüştür.

Büyüköztürk, deneysel araştırmayı; bilimsel yöntemler içinde en kesin sonuçların elde edildiği araştırma olarak tanımlamaktadır. Bunun sebebini; araştırmacının, bu model ile karşılaştırılabilir işlemler uygulayabilmesine, daha sonra onların etkilerini inceleyebilmesine ve bu tür bir araştırma sonucunda en kesin yorumlara ulaşabilmesine bağlamaktadır (Büyüköztürk vd., 2008: 13).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, Samsun ili Çarşamba ilçesi Mustafa Kemal Ortaokulunda 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında öğrenim görmekte olan 5A, 5-B, 5-D, 5E, 6-D, 6E, 6G ve 6-H şubelerindeki 144 öğrenci oluşturmaktadır.

Deney ve kontrol gurupları A, B, C, D, E, F, G ve H şubelerinden random tekniği ile her sınıftan dört şube olarak belirlenmiştir. Sağlıklı sonuçlar elde edilebilmesi bakımından öğrencilerin sayısal dağılımının eşit olmasına dikkat edilmiştir. Buna göre deney grubunu: 5-B, 5-D, 6-D, 6-H şubelerinde bulunan 73 öğrenci, kontrol grubunu ise 5-A, 5-E, 6-E ve 6-G şubelerinde bulunan 71 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın öntest verilerini, 2014-2015 yılı bahar dönemi öğrenci başarı notları oluşturmaktadır. Deney grubu öğrencilerine, 10 hafta boyunca klasik müzik dinleme etkinlikleri uygulanmış ve 2015-2016 güz dönem başarı notları ara test verileri olarak değerlendirilmiştir. Sonrasında 10 hafta daha etkinliklere devam edilmiş ve bu kez 2015-2016 bahar dönemi başarı notları alınmıştır. Bu notlar ise son test verisi olarak analiz edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda; müzik dinleme etkinliklerinin, cinsiyet, sınıf ve ders değişkenine göre akademik başarı üzerindeki etkisine bakılmıştır.

Dinletilecek eserlerin seçimi

Araştırmada, uzman görüşü alınarak, Batı müziği edebiyatından, farklı dönem ve formda 30 eser seçilmiştir. Daha sonra bu eserlere ilişkin video ve ses kayıtları etkinlikler süresince kullanmak üzere düzenlenmiştir. Deney grubuna haftada toplam 20 dakikalık müzik dinleme etkinliği uygulanmıştır. 20 dakikanın yaklaşık ilk beş dakikasında, o gün içerisinde dinletilecek müziklerin dönem özellikleri, bestecileri ve müziklerde kullanılan çalgılar hakkında bilgiler verilmiş, kalan 15 dakikalık süre ise dinleme ve izleme ve söyleşiler şeklinde değerlendirilmiştir. Ayrıca deney grubu öğrencileri 26.10.2015 tarihinde Samsun Devlet Opera ve Balesinin hazırladığı 'Masal Şatosu' adlı çocuk müzikaline götürülmüştür. Bu etkinliğin sahnelenme süresi ise; 120 dakikadır.

Verilerin Çözümlemesi

Veriler IBM SPSS V23 programı ile analiz edilmiştir. Verilerin normal dağılıma uygunluğu Shapiro Wilk ile incelenerek, normal dağılıma uymayan verilerin karşılaştırılmasında parametrik olmayan yöntemlerden Mann Whitney U testi ile Wilcoxon testi kullanılmıştır. Analiz sonuçları ortanca (minimum-maksimum) şeklinde sunulmuş ve anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Deney Grubunun Öntest-Aratest Puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 1. Deney grubunun öntest-aratest sonuçları

Ders	Öntest	Aratest	Negatif Sıra*	Pozitif Sıra*	Eşitlik (n)	Z	p değeri
Türkçe	4 (1-5)	4 (2-5)	17,4 (21)	16,4 (12)	40	-1,6	0,101
Matematik	4 (1-5)	4 (1-5)	17,2 (23)	18,1 (11)	39	-1,8	0,068
Fen	5 (1-5)	4 (1-5)	19,3 (33)	16,5 (4)	36	-4,7	<0,001
Sosyal	4 (1-5)	4 (1-5)	13,9 (21)	12,0 (5)	47	-3,2	0,001
İngilizce	5 (2-5)	5 (3-5)	12,0 (6)	15,8 (23)	44	-3,4	0,001
Din	5 (4-5)	5 (3-5)	7,0 (9)	7,0 (4)	60	-1,4	0,166
Görsel	5 (3-5)	5 (4-5)	6,0 (3)	7,9 (11)	59	-2,3	0,022
Müzik	5 (4-5)	5 (5-5)	5,0 (5)	5,0 (4)	64	-0,3	0,739
Beden	4 (1-5)	4 (2-5)	0,0 (0)	1,5 (2)	71	-1,4	0,157

*Ortalama sıra puanı (n), Z: Wilcoxon test istatistiği, Negatif Sıra: Sontest<Öntest, Pozitif Sıra: Sontest>Öntest, Eşitlik: Sontest=Öntest

Deney grubunun öntest-aratest puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında İngilizce ve Görsel Sanatlar derslerinde başarının arttığı; Matematik, Türkçe, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Müzik, Beden eğitimi ve Spor derslerinde başarıya ilişkin farkın görülmediği, Sosyal Bilimler ve Fen Bilimleri dersinde ise başarının düştüğü görülmüştür. Aynı şekilde, kontrol grubundan elde edilen öntest-aratest bulguları da Fen Bilimleri dersinde başarının düştüğünü göstermektedir. Sonuç olarak bu durumun müzik dinleme etkinliklerinden bağımsız olduğu görülmektedir.

Kontrol Grubunun Öntest-Aratest Puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 2. Kontrol grubunun öntest-aratest sonuçları

Ders	Öntest	Aratest	Negatif Sıra*	Pozitif Sıra*	Eşitlik (n)	Z	p
Türkçe	4 (1-5)	4 (1-5)	16 (27)	19,2 (5)	39	-3,6	<0,001
Matematik	4 (1-5)	4 (1-5)	20,0 (22)	18,8 (16)	33	-1,0	0,294
Fen	5 (2-5)	4 (1-5)	20,2 (34)	18,4 (5)	32	-4,4	<0,001
Sosyal	4 (1-5)	4 (2-5)	16,3 (19)	16,7(13)	39	-0,9	0,332
İngilizce	5 (2-5)	5 (3-5)	14,5 (1)	19,1 (36)	34	-5,4	<0,001
Din	5 (2-5)	5 (2-5)	9,5 (8)	11,2 (12)	51	-1,2	0,235
Görsel	5 (3-5)	5 (2-5)	9,9 (8)	13,1 (15)	48	-1,8	0,065
Müzik	5 (4-5)	5 (2-5)	6 (8)	6 (3)	60	-1,5	0,132
Beden	4 (1-5)	4 (1-5)	5 (1)	2,5 (4)	66	-0,7	0,480

Kontrol grubunda Türkçe öntest puanları ile aratest puanları arasında fark vardır. Kontrol grubunun öntest-aratest puanları arasındaki farka bakıldığında; Türkçe ve İngilizce derslerinde başarının arttığı, Matematik, Sosyal Bilimler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi ve Spor ile Müzik derslerinde başarıda herhangi bir değişimin olmadığı, Fen Bilimleri dersinde ise başarının düştüğü söylenebilir.

Deney Ve Kontrol Grubunun Aratest Puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 3. Deney ve kontrol gruplarının aratest sonuçları

Ders	Deney Grubu		Kontrol Grubu		U	p
	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması		
Türkçe	4 (2 - 5)	80,3	4 (1 - 5)	64,5	2021,5	0,016
Matematik	4 (1 - 5)	74,9	4 (1 - 5)	70,0	2416,5	0,468
Fen	4 (2 - 5)	78,5	4 (1 - 5)	66,3	2153,5	0,069
Sosyal	4 (1 - 5)	73,7	4 (2 - 5)	71,3	2503,5	0,711
İngilizce	5 (3 - 5)	77,2	5 (3 - 5)	67,6	2246,5	0,025
Din	5 (3 - 5)	78,5	5 (2 - 5)	66,4	2157,0	0,020
Görsel	5 (4 - 5)	77,2	5 (2 - 5)	67,6	2246,5	0,025
Müzik	5 (5 - 5)	76,2	5 (2 - 5)	68,7	2322,5	0,102
Beden	4 (2 - 5)	73,5	4 (1 - 5)	71,5	2518,5	0,150

U: Mann Whitney U test istatistiği

Türkçe dersi aratest puan dağılımlarına bakıldığında deney grubu ile kontrol grubu arasında fark olduğu görülmektedir ($p=0,016$). Deney ve kontrol gruplarının aratest puanlarına bakıldığında; Türkçe, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Görsel Sanatlar derslerinde deney grubunun kontrol grubundan daha başarılı olduğu, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor derslerinde başarının her iki grup içinde farklılık göstermediği görülmüştür.

Deney Grubunun Öntest-Sontest Puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 4. Deney grubunun öntest-sontest puanları

Ders	Öntest	Sontest	Negatif Sıra*	Pozitif Sıra*	Eşitlik (n)	Z	p
Türkçe	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	17,2 (23)	18,1 (11)	39	-1,9	0,059
Matematik	4 (1 - 5)	4 (2 - 5)	11,5 (13)	13,7 (11)	49	-0,1	0,987
Fen	5 (1 - 5)	4 (1 - 5)	17,7 (29)	19,6 (6)	38	-3,6	<0,001
Sosyal	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	14,3 (19)	15 (9)	45	-1,7	0,085
İngilizce	5 (2 - 5)	5 (2 - 5)	13,4 (15)	14,8 (12)	46	-0,3	0,752
Din	5 (4 - 5)	5 (2 - 5)	12,6 (22)	12 (2)	49	-4,0	<0,001
Görsel	5 (3 - 5)	5 (4 - 5)	11,1 (14)	12,1 (8)	51	-0,9	0,318
Müzik	5 (4 - 5)	5 (4 - 5)	9,5 (15)	9,5 (3)	55	-2,8	0,050
Beden	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	2 (1)	2 (2)	70	-0,6	0,564

Deney grubunda Türkçe dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark yoktur ($p=0,059$). Deney grubunun öntest-sontest puanlarına bakıldığında; Fen Bilimleri dersinde başarının arttığı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde ise başarının düştüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Kontrol Grubunun Öntest-Sontest Puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 5. Kontrol grubunun öntest-sontest sonuçları

Ders	Öntest	Sontest	Negatif Sıra*	Pozitif Sıra*	Eşitlik (n)	Z	p
Türkçe	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	20,7 (30)	11,7 (9)	32	-3,4	0,001
Matematik	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	20,9 (14)	17,9 (23)	34	-0,9	0,340
Fen	5 (2 - 5)	4 (1 - 5)	20,0 (26)	16,7 (11)	34	-2,7	0,007
Sosyal	4 (1 - 5)	4 (2 - 5)	15,5 (16)	16,5 (15)	40	0,0	1,000
İngilizce	5 (2 - 5)	5 (2 - 5)	17,2 (15)	19,4 (21)	35	-1,3	0,200
Din	5 (2 - 5)	5 (2 - 5)	15,2 (18)	14,6 (11)	42	-1,3	0,193
Görsel	5 (3 - 5)	5 (3 - 5)	14,1 (19)	15,4 (9)	43	-1,5	0,127
Müzik	5 (4 - 5)	5 (5 - 5)	0 (0)	8,5 (16)	55	-4,0	<0,001
Beden	4 (1 - 5)	4 (1 - 5)	0 (0)	3 (5)	66	-2,2	0,025

Kontrol grubunda Türkçe dersi öntest puanları ile sontest puanları arasında fark vardır ($p=0,001$). Kontrol grubunun öntest-sontest puanları karşılaştırıldığında; Türkçe ve Fen Bilimleri derslerinde başarının düştüğü, Müzik, Beden Eğitimi ve Spor derslerinde başarının arttığı, Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Görsel Sanatlar Derslerinde başarının değişmediği görülmektedir.

Deney Ve Kontrol Grubunun Sontest Puanlarına İlişkin Bulgular

Tablo 6. Deney ve kontrol gruplarının sontest sonuçları

Ders	Deney Grubu		Kontrol Grubu		U	p
	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması		
Türkçe	4 (1 - 5)	79,9	4 (1 - 5)	64,8	2047,5	0,022
Matematik	4 (2 - 5)	73,6	4 (1 - 5)	71,3	2508,5	0,728
Fen	4 (1 - 5)	74,5	4 (1 - 5)	70,5	2446,5	0,544
Sosyal	4 (1 - 5)	74,8	4 (2 - 5)	70,1	2422,5	0,473
İngilizce	5 (2 - 5)	79,5	5 (2 - 5)	65,4	2084,0	0,017
Din	5 (2 - 5)	76,7	5 (2 - 5)	68,2	2282,5	0,151
Görsel	5 (4 - 5)	79,5	5 (3 - 5)	65,4	2084,0	0,017
Müzik	5 (4 - 5)	75,8	5 (5 - 5)	69,1	2349,0	0,230
Beden	4 (1 - 5)	72,0	4 (1 - 5)	73,0	2556,0	0,324

U: Mann Whitney U test istatistiği

Türkçe dersi aratest puan dağılımları deney-kontrol grupları arasında farklılık göstermektedir ($p=0,022$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 4 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 1 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda da 1 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 79,9 iken kontrol grubundakilerde bu değer 64,8'dir. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir. Matematik dersi aratest puan dağılımları gruplara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,728$). Benzer şekilde Fen Bilimleri ve Sosyal Bilgiler dersleri puan dağılımları da farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,544 ve 0,473'tür).

İngilizce dersi aratest puan dağılımları deney-kontrol grubu arasında farklılık göstermektedir ($p=0,017$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 5 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 2 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda da 2 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 79,5 iken kontrol grubundakilerde bu değer 65,4'tür. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi aratest puan dağılımları deney-kontrol grubu arasında farklılık göstermemektedir ($p=0,151$).

Görsel Sanatlar dersi aratest puan dağılımları deney grubu ve kontrol grubu arasında farklılık göstermektedir ($p=0,017$). Deney grubunda ortanca değer ile kontrol grubundaki ortanca değer birbirine eşittir ve 5 olarak elde edilmiştir. Deney grubundaki öğrencilerin puanları 4 ile 5 arasında değişirken kontrol grubunda 3 ile 5 arasında değişmektedir. Deney grubundaki öğrencilerin puanlarına ilişkin sıra puanları ortalaması 79,5 iken kontrol grubundakilerde bu değer 65,4'tür. Deney grubunda aratest puanları kontrol grubundan daha yüksek elde edilmiştir. Müzik ve Beden Eğitimi ve Spor dersi puan dağılımları deney ve kontrol grubuna göre farklılık göstermemektedir (p değerleri sırasıyla 0,230 ve 0,324'tür).

Deney Grubunun Akademik Başarı Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılığına İlişkin Bulgular

Tablo 7. Deney grubunun cinsiyete göre akademik başarı düzeyleri

Ders	Erkek		Kız		U	p
	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması		
Türkçe	0 (-2 - 1)	38,5	0 (-1 - 2)	34,9	586,5	0,426
Matematik	0 (-1 - 2)	36,4	0 (-1 - 1)	37,8	676,0	0,737
Fen	0 (-2 - 1)	39,7	0 (-2 - 0)	33,3	536,0	0,153
Sosyal	0 (-3 - 2)	38,1	0 (-1 - 1)	35,6	607,0	0,571
İngilizce	0 (-1 - 2)	39,0	0 (-2 - 1)	34,3	566,0	0,270
Din	0 (-2 - 1)	34,0	0 (-1 - 1)	41,1	776,5	0,088
Görsel	0 (-2 - 2)	37,3	0 (-2 - 1)	36,7	640,5	0,885
Müzik	0 (-1 - 1)	35,9	0 (-1 - 0)	38,5	697,0	0,494
Beden	0 (-1 - 1)	36,5	0 (0 - 1)	37,7	671,5	0,506

U: Mann Whitney U test istatistiği

Türkçe dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,426). Matematik dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,737). Fen Bilimleri dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,153). Sosyal Bilimler dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,571). İngilizce dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,270). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,088). Görsel Sanatlar dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,885). Müzik dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,494). Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar cinsiyete göre farklılık göstermemektedir (p=0,506).

Deney Grubunun Akademik Başarıları Sınıf Düzeyine Göre Farklılığına İlişkin Bulgular

Tablo 8. Deney grubunun sınıf düzeyine göre akademik başarıları

Ders	5.SINIF		6.SINIF		U	p
	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması	Ortanca (min-mak)	Sıra Ortalaması		
Türkçe	0 (-1 - 2)	47,8	-1 (-2 - 0)	25,2	253,5	<0,001
Matematik	0 (-1 - 2)	36,3	0 (-1 - 2)	37,8	691,5	0,725
Fen	0 (-2 - 1)	43,7	-1 (-2 - 1)	29,8	411,5	0,002
Sosyal	0 (-1 - 1)	36,6	0 (-3 - 2)	37,4	679,0	0,858
İngilizce	0 (-1 - 2)	36,1	0 (-2 - 1)	37,9	698,0	0,672
Din Bilgisi	0 (-1 - 1)	41,0	0 (-2 - 0)	32,7	514,0	0,042
Görsel	0 (-2 - 0)	28,8	0 (-1 - 2)	45,9	975,5	<0,001
Müzik	0 (-1 - 1)	36,4	0 (-1 - 1)	37,7	688,0	0,735
Beden Eğitimi	0 (-1 - 1)	36,5	0 (0 - 1)	37,5	683,5	0,553

U: Mann Whitney U test istatistiği

Türkçe dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermektedir (p<0,001). 5.sınıflar 6.sınıflara göre daha başarılıdır. Matematik dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir (p=0,725). Fen Bilimleri dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir (p=0,735).

göstermektedir ($p=0,002$). Sosyal Bilgiler dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,858$). İngilizce dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,672$). Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermektedir ($p=0,042$). 5.sınıflar 6.sınıflara göre daha başarılıdır. Görsel Sanatlar dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermektedir ($p<0,001$). 6.sınıflar 5.sınıflara göre daha başarılıdır. Müzik dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,735$). Beden Eğitimi ve Spor dersi öntest ve sontest puanları arasındaki farklar sınıflara göre farklılık göstermemektedir ($p=0,553$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Deney grubunun öntest-aratest puanları arasındaki farka bakıldığında; İngilizce ve Görsel Sanatlar derslerinde başarı artmıştır. Türkçe, Matematik, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden eğitimi ve Spor ile Müzik derslerinde başarıya ilişkin fark görülmektedir. Sosyal Bilgiler ve Fen Bilimleri dersinde ise başarının düştüğü görülmüştür.

İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Kontrol grubunun öntest-aratest puanları arasındaki farka bakıldığında; Türkçe ve İngilizce derslerinde başarı artmıştır. Matematik, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi ve Spor ile Müzik derslerinde başarı sabit kalırken; Fen Bilimleri dersinde ise başarı düşmüştür.

Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar

Deney ve kontrol gruplarının aratest puanları arasında bazı derslerde istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir. Türkçe, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Görsel Sanatlar derslerinde deney grubu kontrol grubundan daha başarılı olmuştur. Matematik, Fen Bilimleri, Müzik ile Beden Eğitimi ve Spor derslerinde başarı her iki grup için farklılık göstermemektedir.

Dördüncü alt probleme ilişkin sonuçlar

Deney grubunun öntest-sontest puanlarına bakıldığında; Fen Bilimleri dersinde başarının arttığı, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinde ise başarının düştüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Beşinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Kontrol grubunun öntest-sontest puanları karşılaştırıldığında; Türkçe ve Fen Bilimleri derslerinde başarının düştüğü, Matematik, Sosyal Bilgiler, İngilizce, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ile Görsel Sanatlar Derslerinde başarının sabit kaldığı görülmektedir. Müzik, Beden Eğitimi ve Spor dersinde ise dramatik şekilde başarının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Müzik ders başarısının kontrol grubu öğrencilerinde artması, dinleme etkinliklerinin müzik ders saati içinde yapılması ve buna bağlı olarak deney grubunda ders içeriğinin sınırlı süreye sıkıştırılarak işlenmesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Altıncı alt probleme ilişkin sonuçlar

Deney ve kontrol gruplarının sontest puanları arasında, bazı derslerde deney grubu lehine sonuçlara ulaşılmıştır. Türkçe, İngilizce ve Görsel Sanatlar derslerinde deney grubu kontrol grubuna göre daha başarılıdır. Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Beden Eğitimi ve Spor ile Müzik derslerinde ise her iki grubun başarı düzeylerine farklılığa rastlanmamıştır. Modiri (2010), yapmış olduğu çalışmada bu görüşü destekler nitelikte görüş bildirmektedir. Modiri, müzik dinletilerek İngilizce eğitim verilen deney grubunun, kontrol grubuna göre daha üstün başarı sağladığını belirtmektedir.

Yedinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Deney grubunun akademik başarı düzeylerinin cinsiyete göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Öte yandan bu yaş grubu çocukların eserlere verdikleri duygusal tepkilerin cinsiyete göre farklılaştığı söylenebilir. Uygulama sürecinde, kız öğrencilerin daha istekli ve meraklı oldukları, daha fazla soru sorma eğilimi gösterdikleri gözlemlenmiştir. Ancak; bu durumun akademik başarıları üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı açıktır.

Sekizinci alt probleme ilişkin sonuçlar

Deney grubunda akademik başarının sınıf değişkenine göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu değişkene göre belirlenen farklılıklar şu şekildedir: Görsel Sanatlar dersinde altıncı sınıfların, beşinci sınıflara göre daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türkçe, Fen Bilimleri ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinde ise; beşinci sınıfların altıncı sınıflardan daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer derslerde ise; her iki sınıfın akademik başarılarının paralellik gösterdiği ortaya çıkmıştır.

En genel ifade ile bu araştırmanın bulguları ve sonucuna dayanarak; müzik dinleme etkinliklerinin, akademik başarıyı artırdığı, bir kez daha bilimsel nesnellik kazanmıştır. Müzik dinleme etkinliği, genel müzik eğitiminin en önemli boyutlarından biri olarak görülmektedir. Ancak; bu etkinliklerin, mevcut iş gücü, program, materyal ve en önemlisi haftada bir saat müzik dersi ile yetersiz kaldığı düşüncesi kabul görmektedir. Bu araştırma ile konunun önemini vurgulamaya, eksikliklerin giderilmesine yönelik çeşitli öneriler geliştirmeye, dolayısıyla genel müzik eğitimi alanına katkıda bulunmaya çalışılmıştır. Gün ve Köse (2012), *Klasik Müzik Dinlemenin İlköğretim Öğrencilerinin Sınav Başarılarına Etkisi*” adlı makalelerinde belirttikleri üzere, yaptıkları çalışma, bu araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Araştırma sonucunda ilköğretim öğrencilerinin klasik müzik dinleme durumlarının sınav başarılarına etkisini araştırmış ve klasik müzik dinleyenlerin başarılarında anlamlı düzeyde artış olduğunu vurgulamıştır. Schellenberg’in (2004) yaptığı çalışma da yukarıdaki görüşleri destekler niteliktedir. Schellenberg, *Müzik dersleri IQ’yu geliştirir*” adlı çalışmasında müziğin insan zekasını artırdığı yönünde sonuca ulaşmıştır.

Öğrencilerin canlı konser dinleme etkinliklerine katılabilmesi konusunda bütçe ayrılması gerekmektedir. Bu araştırma kapsamında gerçekleştirilen opera gezisi sırasında müzik öğretmenin karşılaştığı birçok olumsuz durum söz konusudur. Bunların temelinde çoğunlukla ekonomik nedenler yatmaktadır. Toplumun üst gelir düzeyine sahip kesiminde sosyal faaliyetlere katılmak yalnızca zaman ayırmakla ilgili bir meseledir. Öte yandan düşük gelirli ailelerin çocukları bu tür etkinliklere ancak devlet desteği ile katılım gösterebilmektedirler. Bu anlamda operanın gezici eğitim etkinliği vermesi önemli bir adım olurken MEB tarafından yapılacak yeni projelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- Ders içi müzik dinleme etkinlikleri için hafta da bir saat müzik dersi yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle; müzik ders saati artırılabilir.
- Genel müzik eğitimi kapsamındaki ders dışı müzik etkinlikleri (egzersiz adı altında gerçekleştirilen çalgı ve koro dersleri) içinde planlı müzik dinleme etkinlikleri gerçekleştirilebilir.
- Bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi için ders dışı müzik etkinliklerine ayrılan zamanın artırılması konusunda müzik öğretmeni ile okul aile birliği, okul yönetimi ve veliler ile iş birliği içinde olabilirler.
- Dinlenecek eserlerin seçimi ve bu eserlere ilişkin kayıtların hazırlanması ciddi bir ön hazırlık gerektirdiğinden; bu konuda materyal geliştirilmesi müzik öğretmenin inisiyatifine bırakılmamalıdır.
- Böyle bir materyal geliştirme çalışması; gelecek araştırmalar için konu olarak seçilmesi önerilmektedir.

- Seçkin eserlerden oluşan standart bir CD, kılavuz kitap ile birlikte, ülke genelindeki müzik öğretmenlerine dağıtılabilir.
- Böyle bir materyal geliştirme çalışmasının gelecek araştırmalar için konu olarak seçilmesi önerilebilir. Çünkü böyle bir uygulama; öğrencilerde ortak bir kültürel dağarcık oluşturmak, dinleme etkinliklerine pratiklik kazandırmak, müzik öğretmenin iş yükünü azaltmak ve öğretmenin motivasyonu arttırmak gibi faydalar sağlayabilir.

KAYNAKÇA

- Ataman Gençel, Ö. (2014). Ortaokul Öğrencilerinin Matematik Dersi Başarısında Mozart Müziği Etkisi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 29(2), 81-93 Nisan 2014. (Çevrim içi: http://www.efdergi.hacettepe.edu.tr/makale_goster.php?id=81 erişim tarihi: 05.04.2017)
- Büyüköztürk, Ş. Kılıç Çakmak, E. Akgün, O.E. Karadeniz, S. Demirel, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegen Akademi, Ankara
- Erman, A. (2003). *İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Çoklu Zekâ Türlerindeki Dağılım ve Düzey Ölçümlerinin Müziksel Zekâ Düzeyleri İle Karşılaştırmalı İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Fidan, N. (1986). *Okullarda Öğrenme ve Öğretme*, Yelkentepe Yayınları, Ankara.
- Göğüş, C. (2007). "Mesleksi Müzik Eğitimi Veren Kurumlarda Ulusal Müzik Kültürüne Dayalı Başlangıç Piyanos Eğitimine İlişkin Öğretmen Görüşleri", Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Gün Duru, E. ve Köse, H. S. (2012). Klasik Müzik Dinlemenin İlköğretim Öğrencilerinin Sınav Başarılarına Etkisi, *e-Journal of New World Sciences Academy* Volume: 7, Number: 2
- Hürel, F. (2008). *Klasik Müzik Rehberi*, 1. Baskı: Say Yayınları, İstanbul.
- Kalender, N. (2001). Müzik Dinlemenin Eğitsel Temelleri, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt: 14, Sayı: 1, (156-157).
- Kayhan, K. (2011). *Üniversite Öğrencilerinin Klasik Müzik ile İlgili Beğeni Tutumları*, Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik ve Sahne Sanatları Anabilim Dalı Müzik Bilimi Yüksek Lisans Programı, Ankara.
- Modiri, I. G. (2010). Okul Öncesinde Müzik Aracılığı İle Yabancı Dil Öğretimi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt: 23, Sayı: 2, (505-516).
- Schellenberg, E. (2004). "Music Lessons Enhance Iq. Glenn University of Toronto". Mississauga, Ontario, Canada.
- Sun, M. (2012). *Okul Öncesi Eğitimde Müzik*. Mey Yayınları, Ankara.
- Şendurur, Y ve Akgül Barış, D. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı, *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi* Cilt 22, Sayı 1. Ankara.
- Uyan, Z. D. (2012). *Özengen Müzik Eğitimi Alan ve Almayan İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarının ve Okula Yönelik Tutumlarının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yavuz, K. E. (2005). *Çoklu Zekâ Teorisi Uygulama Rehberi*. 2. Basım, Ceceli Yayınları, Ankara.
- Yener, S. ve Öztürk, E. (2008). İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Şiddetin Önlenmesinde Müzik Eğitiminin Önemi, *Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 14 (5), 111-115, Erzurum.

İnternet Adresleri

<http://www.megabeyin.com/hafiza-ve-zekayi-gelistiren-muzik/> (erişim: 20.04.2017)